

Gemeente Rotterdam
Gemeenteraad
d.t.k.v. de griffie
Coolsingel 40
3011 AD ROTTERDAM

datum
13 januari 2015

ons kenmerk
RR/15.009/PH/RW/EL

pagina
1 van 4

betreft
onderzoeksopzet wereldmuseum

Geacht raadslid,

Op 27 november 2014 heeft uw raad een motie aangenomen waarin de rekenkamer wordt verzocht te onderzoeken in hoeverre en op welke wijze de afspraken die in 2005 zijn gemaakt bij de verzelfstandiging van het Wereldmuseum zijn nagekomen. Per brief d.d. 9 december 2014 heb ik u laten weten op dit verzoek in te gaan en toegezegd u begin januari ter kennisneming de onderzoeksopzet toe te sturen. Met deze brief voldoe ik aan deze toezegging. Deze brief bevat een toelichting op de doel- en vraagstelling van het onderzoek, het normenkader dat de rekenkamer zal hanteren en de onderzoeksaanpak.

inleiding

Bij de verzelfstandiging van het Wereldmuseum zijn de afspraken tussen de gemeente en de Stichting Wereldmuseum Rotterdam op hoofdlijnen vastgelegd in een verzelfstandigingsovereenkomst.¹ Daarnaast zijn er diverse documenten waarin de in de verzelfstandigingsovereenkomst gemaakte afspraken nader zijn uitgewerkt. Dit betreft bijvoorbeeld een huurovereenkomst en een onderhoudsplan met betrekking tot de panden die de gemeente aan het museum verhuurt, een overeenkomst met betrekking tot de gemeentelijke collectie die het museum beheert, subsidie-beschikkingen die vanaf 2006 zijn opgesteld en een sociaal plan voor de overgang van personeel.

Naast de afspraken die zijn vastgelegd in de verzelfstandigingsovereenkomst, is in de oprichtingsstatuten van de stichting vastgelegd hoe bestuur en toezicht (governance) na de verzelfstandiging worden vormgegeven. In de oprichtingsstatuten is de keuze gemaakt voor een 'raad van toezicht model', waarin de directie de bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt en een Raad van Toezicht (RvT) belast is met het toezicht op de algemene gang van zaken en het door de directie gevoerde beheer en beleid.² In de oprichtingsstatuten is bepaald dat de leden van de RvT worden benoemd door het college van B en W.³ Tevens kan het college

¹ Verzelfstandigingsovereenkomst Wereldmuseum, 19 december 2005.

² Gemeente Rotterdam, brief college van B en W m.b.t. instemming profielschetsen raden van toezicht museum, 14 oktober 2005, pagina 7.

³ Oprichtingsstatuten Stichting Wereldmuseum Rotterdam, artikel 7 lid 1, 4 oktober 2005.

op grond van de oprichtingsstatuten leden van de RvT schorsen en ontslaan bij gebleken ongeschiktheid of disfunctioneren.⁴

doel- en vraagstelling

Met dit onderzoek beoogt de rekenkamer na te gaan of de gemeente Rotterdam en de Stichting Wereldmuseum zich hebben gehouden aan de afspraken die bij de verzelfstandiging van het museum zijn gemaakt en na te gaan of de governance rond het Wereldmuseum voldoende heeft gefunctioneerd.

Gezien de doelstelling van het onderzoek staat de volgende vraag centraal:

Hebben de gemeente Rotterdam en de Stichting Wereldmuseum zich gehouden aan de afspraken die bij de verzelfstandiging zijn gemaakt en heeft de governance rond de Stichting Wereldmuseum voldoende gefunctioneerd?

datum

13 januari 2015

pagina

2 van 4

Om de centrale onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. Hebben de gemeente en de Stichting Wereldmuseum zich gehouden aan de afspraken die zijn gemaakt over de financiering en subsidiëring van het museum?
2. Hebben de gemeente en de Stichting Wereldmuseum zich gehouden aan de afspraken die zijn gemaakt over de verhuur en het onderhoud van de gebouwen waarin het museum is gevestigd?
3. Hebben de gemeente en de Stichting Wereldmuseum zich gehouden aan de afspraken die zijn gemaakt over het beheer van de gemeentelijke collectie?
4. Hebben de gemeente en de Stichting Wereldmuseum zich gehouden aan de afspraken die zijn gemaakt rondom het personeel dat na de verzelfstandiging over is gegaan naar de stichting?
5. Heeft de Raad van Toezicht gefunctioneerd zoals is bepaald in de oprichtingsstatuten van de Stichting Wereldmuseum?
6. Heeft de gemeente voldoende toezicht gehouden op het functioneren van de Raad van Toezicht van de Stichting Wereldmuseum?

afbakening

De rekenkamer heeft ervoor gekozen in het onderzoek enkel de afspraken te betrekken die vanaf het moment van verzelfstandiging meerjarig van toepassing zijn op de relatie tussen de gemeente en het museum. Zoals blijkt uit de deelvragen 1 tot en met 4 ligt de focus van het onderzoek daardoor op de afspraken die bij de verzelfstandiging zijn gemaakt in relatie tot de thema's financiering en subsidiëring, verhuur en onderhoud gebouwen, collectiebeheer, en personeel. Dit betekent dat de rekenkamer de naleving van de overige afspraken die bij de verzelfstandiging zijn gemaakt niet zal toetsen, tenzij hier lopende de uitvoering van het onderzoek toch aanleiding voor blijkt te zijn. Afspraken die buiten de scope van het onderzoek vallen zijn onder te verdelen in:

- afspraken die bij de verzelfstandiging zijn geëffectueerd en na dat moment geen betekenis meer hebben in de relatie tussen de gemeente en het Wereldmuseum⁵, ofwel;

⁴ Oprichtingsstatuten Stichting Wereldmuseum Rotterdam, artikel 8 lid 1, 4 oktober 2005.

⁵ Dit betreft bijvoorbeeld afspraken over de overdracht van sleutels en eigendomsbewijzen bij de verzelfstandiging.

- afspraken waarmee bij de verzelfstandiging de juridische overdracht van verplichtingen jegens derde partijen is geregeld. Deze afspraken zijn na de verzelfstandiging enkel van betekenis voor de relatie tussen de stichting en derde partijen en raken in principe de relatie tussen de gemeente en de stichting niet.⁶

normenkader

In onderstaande tabel zijn per deelvraag de normen weergegeven die de rekenkamer in dit onderzoek zal toetsen. Wanneer hiervoor aanleiding is, zullen de normen en criteria in de loop van het onderzoek aangevuld en/of aangescherpt worden en zal dit in het onderzoeksrapport worden toegelicht.

tabel 1: normenkader

datum
13 januari 2015

pagina
3 van 4

vraag	normen	criteria
1	de gemeente en de stichting hebben zich gehouden aan afspraken over de financiering en subsidiëring van het Wereldmuseum.	-de gemeente en de stichting hebben zich gehouden aan de afspraken die zijn neergelegd in artikel 11 van de verzelfstandigingsovereenkomst. -de gemeente en de stichting hebben zich gehouden aan de afspraken die vanaf 2006 zijn gemaakt in het kader van de subsidieverlening.
2	de gemeente en de stichting hebben zich gehouden aan afspraken over de verhuur en het onderhoud van de gebouwen waarin het Wereldmuseum is gevestigd.	-de gemeente en de stichting hebben zich gehouden aan de afspraken die zijn neergelegd in artikel 3 en artikel 4 lid 1 van de verzelfstandigingsovereenkomst. -de gemeente en de stichting hebben zich gehouden aan relevante aanvullende afspraken die zijn vastgelegd in de huurovereenkomst of andere documenten. -de stichting heeft uitvoering gegeven aan het meerjarenonderhoudsplan 2006-2025.
3	de gemeente en de stichting hebben zich gehouden aan afspraken over het beheer van de gemeentelijke collectie.	-de stichting heeft voldaan aan de verplichtingen die zij op grond van de beheersovereenkomst heeft. -de gemeente heeft voldaan aan de verplichtingen die zij op grond van de beheersovereenkomst heeft. -de gemeente heeft er op toegezien dat de stichting het collectiebeheer volgens de afspraken uitvoert en ingegrepen wanneer afspraken geschonden werden.
4	de gemeente en de stichting hebben zich gehouden aan afspraken met betrekking tot het personeel.	-de gemeente en de stichting hebben zich gehouden aan de afspraken die zijn neergelegd in artikel 6 van de verzelfstandigingsovereenkomst. -er is uitvoering gegeven aan het sociaal plan.
5	de raad van toezicht heeft haar taak uitgevoerd conform de oprichtingsstatuten van de stichting.	-de raad van toezicht heeft het toezicht op de algemene gang van zaken en het door de directie gevoerde beheer en beleid uitgevoerd zoals bepaald in de oprichtingsstatuten (art. 5 tot en met 10 en art. 20). -de directie heeft de raad van toezicht gevraagd en ongevraagd tijdig alle informatie verschaft die de raad van toezicht nodig heeft om zijn taak optimaal te kunnen vervullen (art. 11 lid 4 oprichtingsstatuten).

⁶ Dit betreft bijvoorbeeld contracten met leveranciers die bij de verzelfstandiging zijn overgegaan naar de stichting en waarin de gemeente vanaf dat moment geen partij meer is.

- 6 de gemeente heeft voldoende toezicht gehouden op het functioneren van de raad van toezicht van de stichting. -de gemeente heeft vanuit haar bevoegdheid om leden van de raad van toezicht te benoemen en te schorsen en/of ontslaan, voldoende toegezien op het functioneren van de raad van toezicht.
-

onderzoeksaanpak

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden zal de rekenkamer diverse documenten bestuderen en interviews houden met betrokken functionarissen bij de gemeente en het Wereldmuseum. Documenten die de rekenkamer zal bestuderen zijn o.a.:

datum
13 januari 2015

pagina
4 van 4

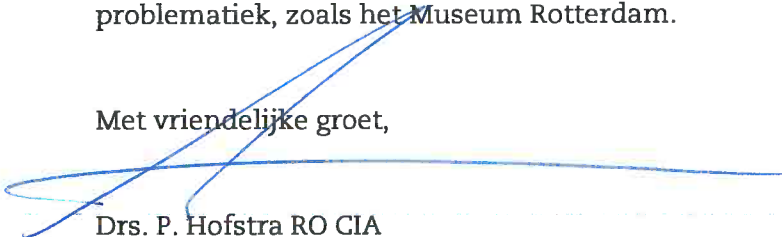
- de verzelfstandigingsovereenkomst;
- de huurovereenkomst;
- het meerjarenonderhoudsplan;
- sociaal plan;
- subsidiebeschikkingen;
- de beheersovereenkomst;
- relevante agendaposten en besluiten van het college;
- oprichtingsstatuten Wereldmuseum;
- jaarverslagen van het Wereldmuseum;
- notulen van de Raad van Toezicht.

planning & organisatie

De uitvoering van het onderzoek zal begin januari 2015 starten. De feitelijke bevindingen zullen in een nota van bevindingen worden vastgelegd. De rekenkamer zal deze nota van bevindingen voor (ambtelijk) wederhoor aanbieden aan de gemeente en de Stichting Wereldmuseum. Na verwerking van de reacties uit het ambtelijk wederhoor stelt de rekenkamer een bestuurlijke nota op. Daarin presenteert de rekenkamer de voornaamste conclusies en aanbevelingen van het onderzoek. De bestuurlijke nota zal, met de nota van bevindingen als bijlage, voor wederhoor aan het college worden voorgelegd. De reactie van het college wordt, samen met het nawoord van de rekenkamer, in de definitieve bestuurlijke nota opgenomen. De bestuurlijke nota en de nota van bevindingen vormen samen het gehele onderzoeksrapport. Dit zal eind maart/begin april 2015 aan de raad worden aangeboden. Om publicatie eind maart/begin april 2015 mogelijk te maken zal de rekenkamer in overleg met de betrokken partijen afwijken van de gebruikelijke wederhoorterminen.

De rekenkamer beraadt zich nog over het uitbreiden van dit onderzoek naar andere gesubsidieerde culturele instellingen waar mogelijk sprake is van eenzelfde problematiek, zoals het Museum Rotterdam.

Met vriendelijke groet,

Drs. P. Hofstra RO CIA
Directeur